

Hvorfor skal hunden vaccineres?

Hunden skal vaccineres, fordi man hermed beskytter hunden mod sygdomme, som man ikke har nogen effektiv behandling imod.

Hvilke sygdomme kan man vaccinere hunden imod?

I dag kan man vaccinere hunde mod 5 virussygdomme og 1 sygdom forårsaget af bakterier.

Hundesyge

Hundesyge skyldes et virus i familie med mæslingeвирус. Hundesygevirus smitter hund, ræv, ulv, væsel, fritte, mink og skunk. Sygdom rammer især hvalpe og unge hunde. Sygdomstegn er feber, flåd fra øjne og næse, hoste, opkast, diarré og evt. kramper. Dødeligheden hos ikke-vaccinerede hunde er høj. Hunde, som overlever hundesyge, er ofte så medtagne, at de må aflives. Hundesyge smitter direkte fra hund til hund.

Vaccination af hund

Foto: Intervet Danmark A/S
Tekst: dyrlæge Henning Skjelborg
Intervet Danmark A/S

Hepatitis

Hepatitis (smitsom leverbetændelse) skyldes et virus (adenovirus type 1). Sygdom rammer især unghunde. Sygdomstegn er feber, nedstemthed, appetitløshed, opkastninger, blødninger i slimhinder og evt. gulsot.

Parvovirusdiarré

Parvovirusdiarré skyldes et virus, som kun smitter hunde. Sygdommen rammer især hvalpe og unge hunde. Sygdomstegn er nedstemthed, vandig blodtilblandet diarré og opkastninger. Dødeligheden blandt hunde, som ikke hurtigt kommer under dyrlægebehandling, er høj. Parvovirus smitter dels direkte fra hund til hund og dels gennem smittede hundes efterladenskaber. Parvovirus er udbredt i Danmark.

Kennelhoste

Kennelhoste er fællesbetegnelsen for en række forskellige infektioner i hundens luftveje. Kennelhoste rammer såvel unge som ældre hunde. Sygdomstegn er tør hoste. Sygdommen er mild og selvbeholdende. Smitte sker direkte fra hund til hund. Kennelhoste er ret almindelig.

Leptospirose

Leptospirose skyldes en bakterie. Sygdom rammer hunde i alle aldre. Sygdomstegn er feber, nedstemthed, opkast, bugsmarter og blødninger i slimhinder. Hundens smittes med leptospirose af vandrotter. Leptospirose hos hunde er i dag yderst sjælden.

Rabies

Rabies (hundegalskab) skyldes rabiesvirus. Virus smitter alle varmblodede dyr. Virus smitter kun direkte fra dyr til dyr (bid). Efter smitte angriber virus nervesystemet. Sygdomstegn er kramper og ændret adfærd. Sygdommen er oftest dødelig. I Danmark findes rabiesvirus kun i flagermus, hvor virus ikke giver anledning til sygdom (flagermus virker som rask »smittebærer«). Smitte fra flagermus til andre dyr er sjælden her i landet.

Hvilke sygdomme skal min hund vaccineres imod, og hvor tit skal den vaccineres?

En gylden regel er, at man ikke vaccinerer mod flere sygdomme end nødvendigt. Dyrlægen vælger ud fra sit kendskab til smittesituationen i landet og i lokalområdet, samt ud fra ejerens oplysninger

om hundens brug (udstilling/avl/rejse) den rigtige vaccine og den rigtige vaccinationsplan.

Hvordan beskytter vaccination mod sygdom?

Ved vaccination sprøjtes dræbt eller levende svækket smitstof (virus) ind under huden på hunden. Hundens forsvarssystem (immunsystem) opdager hurtigt, at »noget fremmed« er trængt ind i kroppen og reagerer ved at gå i »krig« mod det fremmede. Da vaccinesmitstoffet er dræbt eller svækket, vinder hundens forsvarssystem »krigen«, uden at hunden bliver syg. Den virkning af vaccination, som beskytter hunden mod sygdom, er, at hundens forsvarssystem i tiden efter »krigen« stadig vil være i »alarmberedskab«, som gør, at hunden, hvis den smittes »rigtigt«, hurtigt vil kunne nedkæmpe smitten. Oftest nedkæmper den vaccinerede hund smitte så hurtigt, at smitten ikke når at forvolde sygdom.

Er hvalpe beskyttet mod sygdom inden vaccination?

Ja, hvalpe modtager som fostre beskyttelsesstoffer fra moderhunden. Denne beskyttelse holder som hovedregel indtil 8-12 uger efter fødslen.

Hvorfor vaccinerer man hvalpe ved 8-12 ugers alderen?

Hvalpe vaccineres, når beskyttelsesstofferne fra moderhunden er ved at være opbrugt og derefter igen ca. 4 uger senere for at sikre et stærkt alarmberedskab i det første leveår.

Hvorfor er det nødvendigt at vaccinere voksne hunde regelmæssigt?

Ved vaccination sker der kun i begrænset omfang opformering af smitstof i hundens krop. I forhold til den naturlige smitte, hvor smitstof opformerer sig voldsomt i hundens organer, ofte med sygdom til følge, er den indsats, hundens forsvarssystem må yde ved vaccination, begrænset. En følge heraf er, at alarmberedskabet efter vaccination ikke holder i lige så lang tid, som det gør efter naturlig smitte. Man må derfor generelt vaccinere med mellemrum.

Sker der en naturlig vaccination af hunde, som smittes i tiden efter vaccination?

Ja, vaccinerede hunde, som smittes med »gadevirus«, vil ofte være beskyttede i årevis herefter. Problemet er, at man ikke kan se på en vaccineret hund, om den har været udsat for naturlig smitte eller ej (den bliver jo ikke syg). Man er derfor nødt til at vaccinere alle hunde regelmæssigt, også selv om nogle hunde i forvejen vil være beskyttede mod en del af de sygdomme, der vaccineres mod.

Skal der tages særlige hensyn til hunden før og efter vaccination?

Det vigtige er, at hunden er sund og rask, når den vaccineres. Syge hunde er ikke i stand til at reagere ordentligt på vaccination.

Kan hunde blive syge trods vaccination?

Ja, hvis hunde udsættes for meget voldsom smitte eller er syge/stressede i tiden omkring vaccination, kan sygdom opstå trods vaccination. Sygdom hos vaccinerede hunde er sjælden og forløber oftest mildt.

Er der bivirkninger ved vaccination?

Ja, bivirkninger ses i sjældne tilfælde i forbindelse med vaccination af hunde. Nedstemthed og mindre hævelser på injektionsstedet, som forsvinder af sig selv, er de mest almindelige gener. I tilfælde af bivirkninger bør dyrlægen kontaktes.

Hvorfor skal min kat vaccineres?

For at din kat skal være maksimalt beskyttet mod smitsomme sygdomme, skal den vaccineres jævnligt. Killinger får beskyttelse via råmælk fra moderen, og denne beskyttelse holder indtil ca. 12 ugers alderen. Efter denne alder bør killingen vaccineres 2 gange med 1 måneds mellemrum for at være beskyttet effektivt. Derefter kan det være individuelt, hvor hyppigt din kat skal vaccineres, og dette kan du tale med din dyrlæge om ved det årlige sundhedseftersyn. Din dyrlæge vil tage meget hensyn til kattens miljø, når der skal tages stilling til vaccination. Således vil udekatte, udstillingskatte og katte, der skal i pension, være i risikogruppen, ligesom lokale epidemier af sygdomme kan medføre hyppigere vaccinationer.

Vaccination af kat

Tekst: dyrlæge Mogens Hansen
Foto: Merial

Hvilke sygdomme kan man vaccinere imod?

Kattesyge

Det er en alvorlig og meget smitsom virusinfektion, som de fleste katte dør af. Symptomerne er feber, opkastninger, diarré og sløvhed. Man kan kun behandle symptomerne og ikke selve sygdommen.

Katteinfluenza

Denne sygdom kan forårsages af flere forskellige vira, og symptomerne er i alle tilfælde høj feber, udlåd fra næse og øjne, nysen og træthed. I svære tilfælde kan der opstå lungebetændelse. Katteinfluenza er meget smitsom. Som hos mennesker er der ingen specifik behandling mod selve sygdommen, men kun symptombehandling og evt. behandling med antibiotika mod følgesygdomme med bakterier.

Chlamydia

Det er en bakterie, som primært angriber øjnene, men også kan angribe luftvejene. Smitten foregår ved kontakt med andre katte, som kan være raske smittebærere. Symptomerne er øjenflåd, som typisk starter i det ene øje og efter et stykke tid også det andet øje. Da det ikke er en virus-

infektion, kan selve sygdommen behandles med specielle antibiotika, og næsten alle katte bliver fuldstændigt raske efter behandling.

Leukæmi

Leukæmi er en type blodkræft, forårsaget af et virus, som ødelægger de hvide blodlegemer. Dermed ødelægges også kattens immunsystem, og det kan føre til kattens død. Lidt ligesom katte AIDS. Da det påvirker alle organsystemer i kroppen, er der ikke nogen bestemte symptomer, men man bør være på vagt, hvis katten bliver sløv, taber sig, bliver bleg i slimhinderne, får hyppige infektioner og diarré. Der er ingen behandling mod sygdommen, og da en smittet kat kan leve i mange år og udgøre en smitterisiko for andre katte, bør man enten isolere den fra andre katte eller lade den aflive.

Rabies

Rabies, som også kaldes hundegalskab, er en dødelig virusinfektion, som kan ramme alle pattedyr, også mennesker. Virus overføres med spyt, og det er derfor typisk via bidsår, at smitten udbredes. Symptomerne er ændret adfærd, skyhed eller aggressivitet, synkebesvær, savlen og lam-

melser. Man kan ikke behandle rabies, hvis symptomerne er udbrudt, men man kan behandle effektivt, hvis dyret lige er blevet bidt, da det kan tage fra 6 dage til 12 måneder, inden symptomerne kommer. Rabiesvaccination er ikke påkrævet i Danmark, men hvis man skal til udlandet, skal man have sit dyr vaccineret, og man bør i god tid inden rejsen tale med sin dyrlæge om attester og vaccinationer, da der f.eks. til Sverige, Norge og England er mindst 6 måneders forberedelse.

Er der risiko i forbindelse med vaccination?

Kun meget få katte får bivirkninger af vaccinationen. Det mest almindelige er lidt træthed den første dag, og i nogle tilfælde appetitløshed og let diarré. I meget få tilfælde reagerer kattene med en overfølsomhedsreaktion. Dette viser sig som et anafylaktisk chok, ligesom ved overfølsomhed overfor hvepsestik, med svimmelhed, luftvejsproblemer og blodtryksskud. Det opstår normalt indenfor den første halv time efter vaccinationen, og man bør kontakte sin dyrlæge hurtigst muligt, der så kan behandle effektivt mod denne tilstand.

Hvornår skal jeg have min kat vaccineret?

Man kan få sin kat vaccineret, fra den er 8 uger. Ved det årlige sundhedseftersyn vil din dyrlæge vejlede dig med hensyn til din katts vaccinationsbehov, som kan afhænge af, om det er en ude- eller indekat, om den skal ud at rejse, om du tager på udstillinger med den, eller hvilke sygdomme, som er almindelige i netop dit område.

